

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnak.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Helyes hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Az ipari raktárszövetkezetek.

Egy szótárra való anyag gyűlt össze azokból a kifejezésekből, melyekkel az 1872. évi ipartörvény életbeléptetése óta a hazai kisipar helyzetét hivatott és hivatatlan egyének, apostolok és érdekelt felek, nyilvános tanácskozmányokban és magánkörben festették. A társadalomtól a humanizmus révén, az államtól az állam feladatköréből folyólag követelték a segítséget a kisipar ügyének. S az akció, melyet most közgazdasági kormányzatunk megindít, a társadalom karjaira támaszkodva, a humanizmus kívánalmainak hangsúlyozásával keresi a megoldást.

Az ipari raktárszövetkezetek nem a tőkepénzes befektetési alkalmatossága, de az ér-

telmese koalíciója lesznek a szegénység felsegélyezésére. Nem az üzleti eredmény, de a cél valóításában áll ez ügy körül a törekvés. Csalódni fog, ki egyelőre sokat vár az ügy sikerétől. A miniszter meg lesz elégedve, ha az az iparos, ki most hazatérve a rossz vásárról, egynéhány darab kész munkáját nem lesz kénytelen a zálogba vinni, avagy eladni úgy, amit veszik, mert a kenyér szükséges, de kopogtathat a szövetkezetnél, mely elvállalja a cikkeket eladásra, s addig, míg ezekre vevő kerül, előleget nyújt, nem drágábban, mint a mibe a tőke magának került; meg lesz elégedve, ha a határszéli kulacsos, a ki eddig nem tudott Romániának szállítani, mert csak „adsza-nesze“ módjára darabról-darabra, vásárnapról-vásárnapra dolgozhatván, nagyobb készletet nem gyűjthetett, most a szövetkezet előlegjei által támogatva, egy-egy rendelményt valóíthat.

Rossz uton fog haladni az, ki az első zárszámadások üzletforgalmi számadataiból fogná akarni megítélni azt, bevált-e a kezdemény, vagy sem; mert nem is volna tapintatos, nem is célirányos magas üzleti forgalom feltüntetésére törekedni. Jaj volna annak a szövetkezetnek, mely versenyre kel mindazokkal, a kik nincsenek utalva arra, hogy a szövetkezet közvetítését igénybe vegyék. A jómóduak önzése megölhetné a humanizmus gyermekét. Nem képzelhetünk nagyobb ellenséget az ügynek a jómóduak önzésénél, ha a szövetkezet árudájában praepotentiára törekednek valamely piacon.

Nagy felelősség fogja terhelni a kamarákat, ha ez ügy vezetését tőkepénzesek és nem maguknak az iparosoknak a kezébe teszik le! A körütekintés nem lehet elég nagy. A jó-

módu, kinek van elég megrendelése, s van aprítani valója a tejbe, még ha az üzlet pang is, egy időre nem szívesen fogja magát, idejét az ügynek szentelni, mert nincs a szövetkezet közvetítésére szüksége.

Azok a jómóduak pedig, a kik önkényt ajánlkoznak, lehetnek azon kívül valók is, a kik most is uzsoráskodnak iparos-társaikkal. Mert vannak ám a csizmadiaik között is üzerek. Maga nem is dolgozik, de beváltja a kész munkát azoktól, kik szorultságukban kénytelenek eladni. Egy-egy rosszul sikerült vásár után, mikor még a szekérbérre való sínés meg, a legközelebbi segély a jóakaró mesternél van, ki a visszahozott munkát készpénzért beváltja. A módról, melyen ez történik, hallgassunk. Egyébként ez üzlet szorosan a két félre tartozik. Itt csak azt szándékunk dokumentálni, hogy ily emberek sem lesznek alkalmas vezetői a szövetkezetnek.

Nagy felelősség terheli a kamarát a részben, ha sokat találva markolni. A magyar szabók munkájából mihamarább megtölthetne a szövetkezet egy raktárt, de lássa, miként ad tul rajta! A pór népet nem fogja reá szoktatni, hogy boltban vegyen, mikor az neki egy napi élvezet is hoz, ha sátorról-sátorra mehet s válogathat a vásáron.

Tehát okkal-móddal ebből is annyit, a mennyit a piac megemészthet. A szövetkezet nem akar lomtárává lenni az el nem adható cikkeknél, de közvetítője a munkának s megrendeléseknek. Van a felvidéken egy igen jól vezetett ipartestület, mely, mint ilyen, részt vesz a törvényhatóságok árlejtésén, szállítja a megyei szolgák egyenruházatát, lábbelijét. Nem az elnök, vagy az előljárási tagok javára, hanem a szegényebb sorsuak érdekében

A „Székelyföld“ tárczája.

A nihilisták áldozata.

Vig novella.
— Németből. —
(Vége.)

E pillanatban lépett be Iván.

— Minden rendjén van, — mondá, előmutatva a szerződést — atyád elment a rendes kocsmájába. Megvallom, egy aggodalmam van mégis: hogyan szabadulunk meg Schulzetől!

— Mi sem könnyebb, mint ez — mondá Emma. — Hallgassatok csak. Ma reggel atyám megbízásából egy uri nőhöz kelleit mennem, egy titkos tanácsos nejéhez, kinek kis fiát apám tanítja. Tőle meghallottam, hogy a bankárnak mily rettenetes kalandjai voltak az éjjel. Ezt most elmondom nektek és ezzel, tudom, el is tűzzük őt.

Emma elmondá az ismeretes történetet.

— Mindamellet erősen hiszem, — folytató Emma — hogy a rendőrség, belátva Schulze ártatlanságát, őt reggel szabad lábra helyezte. Ez ránk nézve kíváncsú is, hogy tőle hamarabb szabaduljunk, mert ha kieresztették, úgy még délelőtt bizonyosan eljön.

— Eljön, — mondá Lotti — hogy nekem szemrehányást tegyen. De csak jöjjön, majd megmosdatom. Tudom, hogy röviden végzek vele. De csitt! kopogtatnak, talán éppen ő az!

Csakugyan Schulze lépett be.

Emma tehát jól sejtette, hogy a rendőrség kideríti a dolgot s szabadon bocsátja.

A tanácsos átadta a nihilisták halálos ítéletét a rendőrségnek, mely a dolognak utána járván, kiderítette, hogy az ítélet hiteles, de hogy az más Schulzenak szól, ki idejekorán megugrott Hamburgba, hogy Amerikába vitorlázzon.

Schulze az éjjeli kalandját csak addig tudta elmondani, a mikor a bálteremben azt hallotta: „Vastag, vén majom“; a többi más forrásból tudta meg a rendőrség. Ő a többire nem emlékezett.

Egészen megkönnyebbülve hagyta el a bankár a rendőrség épületét. Átöltözködés után első dolga az volt, hogy hűtelen jegyeséhez rohanjon.

— Kisasszony! — így kezdé a bankár — a lefolyt éjjel meggyőződtem, hogy ön méltatlan arra, hogy tisztességes ember neje legyen. Lemondok a kezéről.

— Hogyan? — kérde Lotti, haragvó tekintetével — ön merészel barátnőm és Iván ur jelenlétében a lefolyt éjszakáról beszélni?

— Ön az alarcos-bálban volt...

— Voltam, még pedig barátnőm, az ő bátyja és Iván ur társaságában, a ki atyám utódja lesz, mert átveszi az üzletet.

— Ah!

— Tisztességes társaságban talán én is részt vehetek a bálban?

— Igen, de a hátam mögött...

— Hát az én hibám az? Épen fel akartam kérni, hogy kísérjen el a bálba, de ön mint egy örült, egy rohant ki a szobámból.

— Hiszen tudja, hogy a sütötekenőbe estem, aztán félnem kellett a gyilkosoktól...

— A kik csak az ön fantáziájában léteztek!

— Ellenkezöleg! Tudja, hogy az a levél...

— Hadd folytassam beszédemet! Ön udvariatlan volt velem és barátnőmmel szemben. Mielőtt ön hozzánk jött volna, eljött Emma barátnője és hogy őt megtréfálja, bement a szomszéd szobába és felvette Emma kosztümjét. Mikor pedig onnan kijött, ön kiabálva és ész nélkül rohant el. Csak akkor tudtam meg, hogy ön ittas volt, hogy ön oly szenvedélynek hódol, melyet én ki nem állhatok.

— Esküszöm, hogy...

— Csitt! Gyanum alapos volt; tudom, hogy önt a lefolyt éjjel hordágyon vitték ittasan a rendőrségre.

— Szent ég! Ön tudja? Istenem! vannak körülmények, melyek alatt a legtisztességesebb ember...

— És azt hiszi ön, hogy visszatérjek a bálra, én nem tudtam, hogy kecsin követ, hogy a teremben hallgatózik? Pfuj! jegyesével szemben így bizalmatlankodni! Mit tettem? Meg kellett önt büntetni. És ebben segített Iván ur, meg a barátnőm.

— Mit hallok? Ugy hát az a párbeszéd csak komédia volt! Lottikám, meg tud-e bocsátani?

teszi ezt, kik között megosztja a megrendelést, kinek munkaelőleget ad. Ez lesz a tulajdonképeni szerepköre a szövetségnek, segélyre lenni a szegényebb sorsu iparosnak, a ki megrendelések híján van, munkahiányról panaszkodik, a kinek fáj családjának éhezése. N.

A pénzügyi bizottság jelentését az 1891. állami költségvetésről Hegedűs Sándor előadó a napokban terjesztette a képviselőház elé. A jelentés konstatálva, hogy az egyensúly helyreállt, hangsúlyozza egyszersmind, hogy az elért eredmény megővése, biztosítása végett joggal követelheti a nemzet a kormánytól a takarékoskodik, a törvényhozástól az óvatosságot, még a jogos igények kielégítésében is, annyival is inkább, mert már most képes államháztartásunk annyi reform- és haladási tényezőt felkarolni és jövőben annyinak tért nyitni, hogy ezekről nem lesz szükséges, a pénzügyi egyensúly érdekében megtagadni a nélkülözhetetlen eszközöket és nem lesz szabad annak megrontásával kielégíteni azokat. Fejtgetve a költségvetés kiadási és bevételi tételeinek alaposságát, utal arra, hogy bár a bevételek fejlődése örövendesen halad, de a jövedelmi források expanzívitása még szűk korlátok közt mozog és részben oly hiányokban szenvednek azok, melyeket pótolnunk, javítanunk, reformálnunk kell. Felsorolja mindazokat, melyeknek reformálását a pénzügyminiszter megígérte és mindazokat okokat, melyek az 1891. évi mérleg kedvező tételére befolyással voltak. Megemlékezik a tisztviselők helyzetéről és annak javítását különösen figyelmébe ajánlja a kormánynak. Végül ama reményének ad kifejezést, hogy a közigazgatási, igazságügyi és pénzügyi reformok tervszerű, helyes egymásutánban és összefüggésben való végrehajtása nemcsak azért lesz szakadatlanul eszközölhető, mert jövedelmi forrásunk mostani eredete és természeténél fogva lehetővé teszi azt, de egyúttal azért is, mert maguk a reformok is, ha okszerűen és gyakorlati sikerrel lesznek keresztülvive, termékenyítő hatással lesznek az állami bevételekre, részben azok biztosabb befolyása, egyszerűbb kezelése, részben az állampolgárok vagyoni érdekeinek és munkásságának kellő biztosítása által.

Az állatorvosi szolgálat államosítása. A közigazgatás reformjának pénzügyi kihatása tudvalevőleg nem mutatkozik még a jövő évi állami költségvetés előirányzatában s Szapáry gróf miniszterelnök, mint értesülünk, kijelentette a ház pénzügyi bizottságának egyik ülésén azt is, hogy a kormány javaslatai a jövő év folyamán sem fognak kiadási többletetek maguk után vonni, vagyis, hogy a közigazgatási reform semmi irányban sem lesz a jövő év vége előtt megvalósítható. E körülmény dacára nagyobb vitára fog a képviselőházi budgetvita során alkalmat szolgáltatni a közigazgatás államosításának kérdése, még pedig nem a belügyi, hanem a földmívelési tárcánál. E tárcza költségvetésének keretében ugyanis elővannak irányozva a törvényhatósági állatorvosi szolgálat államosításának költségei, a mely reformot a kormány már a jövő év elejével életbe szándékozik léptetni, tehát még mielőtt csak napirendre is kerülne a törvényhatósági közszolgálat általános államosításának kérdése. E parciális

Én is el akarom felejtetni, hogy vén majomnak nevezett. Maradjunk a régiek!

— Hagyjuk ezt! Ön tanuk előtt jelentette ki, hogy lemond kezemről, mert nem vagyok méltó önhöz. Köszönettel veszem a lemondást!

— Kisasszony! megbánja.

— Hogy pedig az ön lemondása folytán ne legyek elhagyatva, hogy ezentúl is legyen vigasztalóm, arról is gondoskodva van már. Itt van a vigasztalóm, Iván ur, atyám utódja és egyszerűsüdm az ön utódja.

Ezzel megragadta Iván kezét, majd ismét Schulzehoz fordulva, mondá:

— Schulze ur! azt hiszem, végeztünk.

— Teljesen végeztünk — válaszolá, és mélyen meghajtva magát, tovább állott.

X.

Dél volt.

Az utcán csakugy ropogott a hó, hosszú jégcsapok diszíték az ablakok alját. A szobában megint ott áll a terített asztal, megrakva párolgó étkekkel, hosszú nyaku üvegekkel.

Schulze ur megint az asztal mellett ült. Teli-

reformmal szemben, értesülésünk szerint, mindkét ellenzők állást szándékozik foglalni: a szélsőbaloldalt azért, mert az államosítást egészben perhorreszkálván, annak egyik részéhez sem járulhat; a mérsékelt ellenzők pedig azért, mert úgy vélekedik, hogy a közszolgálat egyik ágának kiszakítása az egész reformból csak komplikációkhoz fog vezetni s ártalmára lesz magának a reformnak. A megyei állatorvosi szolgálat haladék nélküli államosítására a kormányt az a körülmény vezette, hogy a külkereskedelmi szerződési tárgyalások küszöbön állanak. A kereskedelmi és vám-szerződések megkötését célzó eddigi tárgyalásoknál igen nagy nehézséget képezett az, — a mit a külállamok képviselői minduntalan kiemeltek — hogy az egészségügyi szolgálat nálunk municipális alapon van szervezve. Ezt az akadályt még a kereskedelmi szerződési tárgyalások megújítása előtt feltétlenül eltávolítandónak tartja a kormány.

Néhány szó a mi felső-népiskolánkról.

Említettük volt lapunkban, hogy az a városi küldöttség, mely a regále-ügyben Budapesten járt, egyúttal egy memorandumot is nyújtott át a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak, melyben Kézdi-Vásárhely város ama régi ohaja van ismételten kifejezve, hogy a felső-népiskola polgári iskolává alakíttassék át. A küldöttség egyszersmind illetékes helyen azon biztató ígéretet nyerte, hogy az ohajtott átalakítás tervbe is van véve. Alig hangzott el a biztató ígéret s már egy fontos lépéssel haladt az ügy a megoldás felé. Háromszék megye érdemes tanfelügyelője már megkapta felsőbb helyről az utasítást, hogy e tárgyban tegyen kimerítő jelentést.

Eőt vős Károly Lajos tanfelügyelő a helyszínen akarván személyes információkat szerezni, feljött Kézdi-Vásárhelyre és itt vasárnap a felső-népiskola gondnoksága a tanácsosal közös értekezést tartott, melyen behatóan tárgyalattott úgy a jelenlegi iskola, mint a tervbe vett polgári iskola ügye. Első sorban tisztába hozatott az, hogy Kézdi-Vásárhely város anyagi segélylyel, jelenlegi pénzügyi viszonyai között, a polgári iskola létesítéséhez nem járulhat. Ezek után felsoroltattak mindazon okok, mik a polgári iskola felállítása mellett szólnak, majd meg a kir. tanfelügyelő ur mondotta el nézeteit a gondnokság által felterjesztett memorandum s általában a jelenlegi felső-népiskola és a polgári iskoláról.

Teljes mértékben elismerve a tanfelügyelő ur szakismereteit, melyeket előadásában kifejtett, nem oszthatjuk a felső-népiskola iránt táplált különös előszeretettel, mert ez sem jelenlegi „megtoldott”, sem esetleg még jobban „megtoldandó” alakjában nem felel és felelhet meg városunk igényeinek. Nem, mert nekünk nem csak az iparosok, hanem az egész középosztály számára kell egy iskola, mely adjon tanulóinak bizonyos be-

hold alakú arcza elégtlenül mosolygott. Mint valami győztes hadvezér, oly nyugalommal törle meg a száját a fehér asztalkendővel.

E pillanatban lépett be Anna, a gazdaasszony.

Schulze ur barátságosan bölintott, Anna is bölintott, és úgy látszik, hogy a sült liba és a hosszú üvegek is bölintanak.

— Üljön le, jó Anna — mondá mosolyogva. — Nem nőülök meg. Maradunk a régiek. Szerencsésen megszabadultam a menyasszonytól és minden egyéb körülménytől.

— Hála Istennek! — mondá Anna, egészen önérzetesen foglalva helyet gazdájával szemben. — Észmi az az egyéb körülmény?

— Az a körülmény? ... No, erről nem is beszéllek szívesen — válaszolá Schulze ur. — Csak annyit jegyezzen meg, jó Anna, hogy ha, mint rendszeren, reggelizésközben nekem az újságot felolvassa, akkor hagyjon ki mindent, a mi Oroszországra és az átkozott — nihilistákra vonatkozik!

— b.

végzettséget, hogy t. i. annak befejezése után a tanuló nyerjen bizonyos életpályákra képessítést s hogy ne legyen, mint eddig, a felső-népiskola bevégezésével félelber.

Eunek az iskolának élete, mely a fokozatos tanulmányok képét tünteti fel előttünk, minden teoriánál tisztábban kimutatja, hogy nem felel meg a mi szükségleteinknek; ezért kár lenne azzal mostani alakjában kísérletezni, mert hogy az sem így, sem úgy nem fog felvirágozni, az már bizonyos. Hézagpótlónak megjárna, de hogy egy város és vidéke szellemi szükségleteit kielégítene, az csak hiu ábránd. Az a műasztalos-tanműhely, melyet a nagym. vallás- és közoktatási miniszter a felső-népiskola mellé engedélyezett, csak partikuláris érdekeket szolgál, mert tagadhatlan nagy fontosságú dolog nálunk, ügyes asztalosokat képezni, de nem lehet mindenki asztalos, de még iparos sem, más pályára készülő ifjaknak pedig a műasztalossággal összekötött felső-népiskola nem nagy előnyére van. Ezt mutatja a mindennapi tapasztalat, s ezt feltevésekkel megdönteni nem lehet. Kiváló örömeinkre szolgálhat az illetékes helyről jött biztató szó, mely pereat ot mond a felső-népiskolák korhadt intézményére s a művelt magyar középosztály igényeinek sokkal inkább megfelelő polgári iskolák felállítását célozza. Kívánjuk, hogy ez minél hamarabb bekövetkezzék s városunk is kapjon végre egy iskolát, mely szükségleteinek megfelel.

X...

A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet közgyűlése.

2. Egyesületi titkár felolvassa évi jelentését, melynek szövege a következő:

Tiszteit Közgyűlés!

Egy híres angol tudós mondása szerint az emberi társadalom sokféle nyomorúságainak legfőbb oka az, hogy „sokkal több egyénnek ad életet, mint a mennyinek megélhetését biztosítani tudná”, vagyis más szóval kifejezve, sokkal többen vagyunk, mintsem mindnyájan boldogul élhetnénk. Ezen állapot szüli azt a sok nyomort, melylyel az életben lépten-nyomon találkozunk. De ha szomorú igazság is az, hogy társadalmunk ezer sebtől vérzik, igazság az is, hogy ezer meg ezer a jótékony kéz, mely a sebeket bekötözi. A mai század a keresztényi szeretet által sugalt jótékony-ság százada, melyben nőink szakítva ama ködös ábrándképpel, mely női emancipáció néven anynyi időn át kísértgetett s kísértget ma is, a jótékony-ság terén igyekeztek cselekvési kört teremteni maguknak. Itt aztán nemcsak teljes egyenjogúságot nyertek, de sőt ez a terület nagyrészen kizárólag az övék maradt. Az az ezernyi jótékony egyesület, mely ma hazánkban működik, nagy részben nők által létesítettek és tartatik fenn, s működésén ezer áldás fakadt.

A mi szerény egyesületünk is 12 év óta él és működik, kis körében csendesen, zajtalanul, de annál áldásosabban gyakorolva a jótékony-ság szép erényét, s ha anyagi eszközeink nem feleltek is meg mindig a szükségnek, de azért a mennyire erőnk engedé, meleg szívvél hoztuk meg mindannyiszor áldozatainkat.

Tapasztalat alapján mondhatjuk, hogy a mely egyesület 12 évig fenn tudja magát tartani, az életképességéről az bizonyosság ezen alapon remélhetjük, hogy egyesületünk, melynek fentartásához hölgyeink minden időben annyi buzgósággal járultak, élni és fokozatosan fejlődni fog.

Ezeknek előre bocsátása után egyesületünk múlt évi működéséről következő képet adhatok.

A múlt évi közgyűlés óta egyesületünk 7 fillérestélyt rendezett, melynek tiszta jövedelme a költségek leütésével 118 frt 77 kr. Az idei farsangra tervezett táncszívalom közbejött akadályok miatt nem volt megtartható.

A jótékony-ságot egyesületünk olyképen gyakorolta, hogy múlt év karácsonyára 45 frtot osztott ki a helyi szegények között s ezenkívül 15 frttal segélyezte a kantai vízkárosultakat is.

Egyesületünk pénztári állásáról a pénztárnoki jelentés fog tüzetesebben szólni, én itt csak annyit kívánok megjegyezni, hogy alaptőkénk jelenleg 1520 frt 88 kr, tehát múlt év óta ismét szaporodott.

Folyó ügyeink két választmányi ülésben nyertek elintézt.

Egyesületünk életében múlt évben oly esemény, mely különös megemlést érdemelne, nem történt, olyan volt életünk, mint maga a jól gyakorolt jótékony-ság: csendes, zajtalan; de ha fényes eredményeket nem tudunk is felmutatni, azt is mint örömdetes jelenséget kell megemléstünk, hogy régebben elvált sok águ kötelezettségeinknek pontosan megfelelve, anyagiilag gyarapodtunk,

Kedves kötelességemnek ismerem ezen jelentés rendén névszerint felemlíteni azon kiváló buzgalmu urhölgyeket, kik a mult évi fillérestélyek rendezése körül oly sokat fáradoztak. Ezek Székely Jánosné alelnök és Balogh Gyuláné urhölgy, kik jogosan tarthatnak igényt a t. közgyűlés halás elismerésére.

Tiszteletűnk és elismerésűnk az egyet tiszti karának, ugymint: özv. Cserey Jánosné urhölgy ő nagyságának, Nagy Dénesné és Székely Jánosné alelnökök, Kis Károlyné pénztárnok, Török Bálintné ellenőr urhölgyeknek, Vajna Károly jegyző urnak, kik együtt és összesen egyesületünk buzgó és lelkes tisztviselői valának.

Ezekben rövid jelentésemet megtérve, egyesületünknek hosszas, virágzó életet kívánok.

3. Kis Károlyné urhölgy egyleti pénztárnok előterjeszti mult évi számadásait. A kitűnő gond dal összeállított jelentés kimutatja, hogy az egyesület vagyona mult év végén 1335 frt 04 kr. Pénztárnosnak, valamint a számvizsgálóknak jegyző könyvi köszönet szavaztatott.

4. Felolvastatott Vajna Károly jegyző lemondása. A lemondott jegyzőnek 8 évi buzgó és sikeres működéséért jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavaz a közgyűlés s egyszersmind helyébe jegyzőnek dr. Balogh Vendel ügyvéd urat választja meg egyhangulag.

5. Elnök előterjeszti, hogy kézlívasárhelyi özv. Zoltáni Györgyné korán elhalt fia Zoltáni Géza emlékére 50 frtos alapítványt tett az egyet javára. A közgyűlés a nagylelkű adományt halás köszönettel fogadja s a korán elhunyt jeles ifju emlékét jegyzőkönyvében megörökíti.

Országos fürdőügyi kongresszus.

Csütörtökön délután kezdődött meg az orvos egyesület balneológiai bizottsága által egybehívott országos értekezlet. Tauffer Vilmos egyetemi tanár elnöklöte alatt. Az értekezlet iránt olyan általános érdeklődés mutatkozott, hogy az orvos egyesület nagy terme nem volt képes befogadni a megjelent orvosokat, fürdőorvosokat és fürdőtulajdonosokat.

Az értekezletet Tauffer Vilmos nyitotta meg. Konstátálta azt a tény, hogy ásványvizeinket nem aknázták még ki teljesen s az orvosokat yádolják a mulasztás miatt. Van talán valami alapja ennek a vádnak is, de tagadhatlan, hogy orvosain törekvéseiben már láttuk azt, hogy pasiensek figyelmét a hazai fürdőkre és ásványvizekre tereljék.

Dr. Chyzer Kornél, Zemplénmegye főorvosa, érdekes fölolvast tartott fürdőink multjáról, jelenéről és fejlődésük eszközeiről. Előadásában a multal röviden bányk el. A multban való hátramaradásunk okán azt a körülményt tekinti, mely más téren való haladásunkat is hátráltatta. A másik ok a fürdőtulajdonosokban rejlő, kik nem szorultak arra, hogy a közönséget kiszolgálják. Attér azoknak a kérdéseknek tárgyalására, melyeket több érdekelte a kongresszusnak megvitatásul kitűzött. Első kérdés fürdőink drágaságának megszüntetése s e célra a penzió-rendszer behozatalát sürgeti. Szerinte ez az egyetlen mód, mely az olcsóságot lehetővé teszi, a mit számos külföldi példa illusztrál. Fürdőink túltömöttsége a mai árak mellett is nem bizonyít a mellett, hogy a közönség a fürdőkkel meg volna elégedve. A külföldi fürdőkől hazajött vendég ezeknek meg annyi apostola, s a zóna-rendszer, mely az utazás költségeit kiegyenlíti, feleslegessé teszi fürdőink épületeinek kibővítését. Ezen kérdéssel szorosán összefügg a fürdői vendéglősök existenciájának veszélyeztetése ugynevezett kifözök által, kik akkor lépnek versenyre, mikor a fürdő vendéglőse, a ki az idény elején és végén kárral dolgozik, annak tetőpontján nyerhetne kárpótlást a veszteségeért. Fölölvásó azt hiszi, hogy a penzió-rendszer ezt is megszüntetné.

Dr. Oláh Gyula „Magyarország gyógyfürdőinek központi szervezete” címén tartott előadást. Szükségesnek látja, hogy a kitűnőbb fürdők saját érdekeik emelése céljából szövetséget tőmörüljenek s ez uton ismertessék meg önmagukat a közönséggel és az orvosokkal. Azt az indítványt tette: mondja ki az értekezlet, hogy a hazai kiválóbb gyógyfürdők szervezkedését hasznosnak, üdvösnék és észszerűnek tartja s a jelenlévő fürdőtulajdonosokat felkéri, hogy e kérdést még az értekezlet folyama alatt tüzetes tárgyalás alá vegyék s megállapodásairól az értekezlet harmadik napján tegyenek jelentést.

A tanácskozás második napján Fodor József tanár tartott előadást „A fürdőhelyek hygiénikus bírálata” cím alatt, több gyakorlati tanácsot adván a fürdők felszerelésére, berendezésére stb. vonatkozólag.

Boleman István dr. „Fürdőink viszonya a közgazdasáshoz” cím alatt értekezett s ajánlotta,

hogy a fürdők föfelügyelete egy kézben egyesí tessék s ily irányu intézkedés tételére a kormány felkérésék, a mi el is fogadtatott.

Than Károly tanár a hazai és külföldi ásványvizeket hasonlította össze. Vujes György dr. meg az ásványvizek értékesítéséről olvasott fel egy értekezést. Különösen felhívja az értekezlet figyelmét a Harkules-fürdő gőzbarlangjára.

A tanácskozás harmadik napján dr. Papp Samu orsz. képviselő, alsótátrafüredi fürdőorvos volt az első előadó, ki a kárpáti gyógyfürdők birtokviszonyairól tartott előadást. Markusovszky min. tanácsos azt ajánlja, hogy az értekezlet peticionáljon ez ügyben. Papp Samu előadó ez ellen kifogást nem tesz, később aztán beleegyezik, hogy egy újabb értekezleten a tárgy megvitatassék. Ehhez a kongresszus is hozzájárult.

Utána dr. Chyzer Kornél „Néhány újabb fürdőnkrol” címmel tartott érdekes előadást.

Ezután dr. Löw Sámuel, mint a balneológiai egyesület létesítése tárgyában kiküldött bizottság előadója tette meg előterjesztését, melynek alapján az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy az orsz. balneológiai egyesületet megalkotni észszerűnek tartja, s megbizta az előkészítő bizottságot, hogy az orvosegylet igazgató tanácsával kontaktusba lépjen, és ha az elvi határozatokat az igazgató tanács jóváhagyta, az egyesület tervrajzát összes részleteiben dolgozza ki, illetve alapszabályokat készítsen. Ezzel a napirend kimerítetett s a kongresszus tagjai lakomára gyűltek össze.

Az egyesület működésétől sokat várnak, s remény van arra, hogy fürdőviszonyaink a közel jövőben lényeges és előnyös átalakuláson mennek keresztül.

T a n ü g y.

A tanítói nyugdíj-ügy.

II.

Mélyen tisztelt képviselőház!

„Magyarországot még egyszer meg kell hódítani s e hadviselés a néptanítókra vár.” E szavakkal jellemezte a legnagyobb magyar regényíró a nemzeti mivélődés szerény tényezőinek, a néptanítóknak működési körét. E szavakban rejő igazságnak hódolt a magyar törvényhozótestület már az 1868. évi XXXVIII. t. cikk megalkotásakor s azóta mindannyiszor, midőn a népvéleles szent ügyének fejlesztéséről volt szó.

A néptanítók nyugdíjáról intézkedő 1875. évi 32. t. cikk is e nemzeti eszme kifolyásának kö szüheteti lételet. És azóta, tagadhatatlanul sok irányban, üdvösen, a nemzeti öntudatot erősítőleg fejlődött a népoktatásügy, bár az is tagadhatatlan, hogy e téren még igen sok az alkotni való, igen sok a hiány, melyek kiegészítése mind a haza törvényhozótestületétől várja a böles intézkedéseket.

A néptanítók nyugdíjazásáról szóló 1875. évi 32. t. cikk is egyike azoknak, melyek hiányos rendelkezésük miatt kiegészítésre várnak s melynek sürgös revízió alá vételére még 1885-ben utasítva lón a magas közoktatási minisztérium. És a közoktatási kormány a revízió munkálataival már annyira haladt, hogy talán nincs messze az idő, midőn az új javaslat a Mélyen Tisztelt Képviselőház asztalára kerülend. E javaslatról a napi és szak sajtóban nemrégiben olyan, illetékes helyről még meg nem czáfolt közlemények jöttek forgalomba, a melyek megvalósulása épen ugy nem szolgálja a népoktatásügy előnyére, épen ugy nem felel meg a méltányosságnak s igazságúnak, mint a meny nyire meg van győződve a haza tanítói kara arról, hogy a nemzet böles törvényhozótestülete nem fogja azt törvénybe iktatni.

A sajtó közleményei szerint ugyanis a néptanítói nyugdíjtörvény új, módosított alakjában is benmaradt azon méltánytalan intézkedés, hogy csak 40 évi szolgálat után lépnek nyugdíjba az ország összes felekezeti és községi iskoláinak tanítói. Sőt egy olyan intézkedésről is van szó, hogy a tanítói nyugdíjalapból nyernének kiegészítést a 300 frtnál kisebb javadalmazásu tanítói fizetések is.

Mélyen Tisztelt Képviselőház! Szerénységűnk tiltja hivatkozni a magyar tanítói karnak a legutóbbi 2 évtized alatt becsülettel végzett munkájának értékére; de a törvényhozótestületben helyezett feltétlen bizalmunk parancsoló kötelességűnké teszi, hogy hódoló tisztelettel esedezünk a Mélyen tisztelt Képviselőház előtt, hogy a meny nyiben a talán már nem sokára benyújtandó nyugdíjtörvényjavaslatnak a fent idézett sajtóközlemények szerinti intézkedései lennének: azoknak törvénybe iktatását kimondani ne méltóztassék.

Alázatos kérésűnk támogatására mély tisztelettel bátorodunk fölhozni a következőket:

Az állami tanítók és tanárok az állami tisztviselők nyugdíjáról szóló 1885. évi XI. t. cikk szerinti 30 évi szolgálat után kapnak teljes nyugdíjat. Már e törvény alkotásával kimondotta a törvényhozás, hogy a tanítók és tanárok munkája min-

den más tisztviselőénél terheesebb, fárasztóbb, lélekölőbb s így a halandóság köztük nagyobb lévén 30 évi szolgálat után nyugdíjazandók. Már e böles törvényhez következetesség szempontjából is meg vagyunk győződve, lehetetlennek fogja tartani a Mélyen T. Képviselőház azt, hogy a tanítóság másik, nagyobb része, csak azért, mert nem állami, hanem felekezeti és községi szolgálatban van, 40 évi szolgálat után nyugdíjaztassék! Hiszen — az irigység távol legyen tőlünk — az állami iskolai tanítókn sincs nagyobb teher, ők sem végeznek nagyobb munkát, kvalifikációjuk sem különb, napi munkaidejük egy percczel sem több, mint a felekezeti és községi tanítóké; sőt az állami tanítók jobb berendezésű iskolákban működve, fizetésüket havonként pontosan kapva, sokkal könnyebben viselhetik az élet fárasztó küzdelmeit is, mint a fizetéseik rendetlen kiadás miatt csaknem folytonosan anyagi gondokkal küzködő községi és felekezeti tanítók. 40 évi szolgálati ideje betelését vajmi kevés tanító éri meg, alig 1—2-nek kedvez ugy sorsa, hogy ily magas korban nyugalomba vonulhasson.

De másfelől nyugdíjalapunk is olyan tekintélyes összegre nőtt már, hogy a 30 évi szolgálat utáni nyugdíjazást is minden újabb megterhelhetés nélkül, sőt a díjbevezetések csökkentésével is — megbirja s özvegyeink s árváink részére is a jelenlegi koldus-alamizsnául tisztességesebb segélyt biztosíthat.

De jobban ismeri a tanítóságnál a Mélyen Tiszt. Képviselőház minden tagja e körülményeket, valamint azt is, hogy a nyugdíjalapból a 300 forintnál kevesebb javadalmazásu tanítói fizetések kiegészítése semmiképen sem lenne törvényesnek, méltányosnak nevezhető, mert ez nem tenne egyebet, mint hogy a tanítók fizessék a tanítókat, a tanítókat nyugdíjalapja legyen az iskolát fenntartó hatóság!

Epen azért mély hódolattal s teljes bizalommal esedezünk a Mélyen Tisztelt Képviselőház előtt, hogy a néptanítóknak, a magyar nemzet legkevesebb méltányolt, még meg nem hallgatott, gyalgó anyagi helyzetű szolgáinak nyugdíjazásáról szóló 1875. évi XXXII. t. cz. oda módosíttassék, hogy az állami tanítókkal egyenlően a felekezeti és községi, tehát az összes tanítók 30 évi szolgálat után teljes nyugdíj élvezetében részesíttessenek, hogy özvegyeink és árváink tisztességes segélyt nyerjenek s hogy a nyugdíjalap eredeti rendeltetésére s ne a tanítók fizetésére fordíttassék; szóval, hogy az 1875. évi XXXII. t. cz. az 1885. évi XI. t. cz. szellemének s az állami tanítókra nézve abban kimondott elveknek megfelelőleg módosíttassék.

Legmélyebb hódolattal lévén:

Mélyen Tisztelt Képviselőház!

A „Háromszékmegyei Tanítótestület”-nek 1890. évi október 7. és 8-án tartott közgyűlése határozatából:

Kézdi-Vásárhelyti, 1890. október hó 20 án.

Alázatos szolgál:

Erdélyi Károly,
tanítótestületi elnök.

Vajna Károly,
tanítótestületi titkár.

Gyászbeszéd

J a n e s ó Mari férjezett Mihály Gergelyné leányiskolai tanítónő siránál tartotta Nagy Károly arházi igazgató, K.-Vásárhelyt, 1890. október 25-én.

Még fel sem száradtak fájdalmas könyveink, melyeket ezelőtt két hóval elhunyt kedves pályatársunk koporsója felett hullattunk, még halljuk a bus özvegy, a kiskoru árvák jaját, a rokonok, barátok és ismerősök sóháját s ime, a be sem haggadt sebet ismét megrendítő csapás szaggatja fel. A hanyatló természet nemcsak virágától, ékességétől fosztotta meg e gyászoló családot s ez ugyis csekély számból álló tanítói kört, hanem egyik erős, munkabíró törzsének életét oltotta ki.

Oh bizony, ha meggondoljuk a veszteség súlyát, tompán sajtó keblünk önkénytelenül kérdi: miért van ez így? Hisz a böles gondviselés gyalgó emberi erőnk kipróbálására elviselhetetlen csapást mért reánk.

Kinek nem jajdul fel ajka, kinek nem hullnak fájdalmas könyvei e megdöbbentő valónak hallatára: Jancsó Mari férjezett Mihály Gergelyné, a hü nő, a halás gyermek, forrón szerető testvér, kedves pályatárs és példás szorgalmu tanítónő nincs többé!

A fájdalom megrendítő hangján esedezünk vigasztalásért s keressük az okot! De a böles gondviselés utait véges emberi elme hiába keresi, s ha a vallás megnyugtató ereje a viszontlátás édes reményével nem biztatna: el kellene vesznünk kicsinyiségünk és tehetetlenségünk tudatában!

A bánatos család megrendítő fájdalomra teljes gyógyírt még az idő sem képes nyújtani, mert a teledés fátynalán állandóan áthangzik koszorus költőnk eme szava:

S midőn kifáradt sorsod balhatalma,
S boldog nyugalmad végre fölleléd;
Midőn az átélt gyötrelmek jutalma
Hü férj ölelésben sugárzott feléd,

S legszebb örömeinek indultál elébe,
Hívén: a jó ég fog vezérlni:
Rideg koporsó vett sötét ölébe,
Édes hited nem birt megőrizni.”
Vachott Sándor.

Jancsó Mari férjezett Mihály Gergelyné, szeretett pályatársunkat élte virágában, alig néhány havi boldog házasságát és egy évtized alatti áldásdus tanítói munkásságát után ragadta el szerető körünkől a kérlelhetetlen halál.

Oh mennyi boldogító remény volt hozzáfűzve családi körében, küzdelmes pályáján, mily szeretettel csüngtek rajta gyászba borult kis tanítványai! És most mindennek vége! Az ur anyaga elvágta reményszálunk fonálát s az alig pár hét-el ez előtt a tanúgy felvirágzásáért odaadással küzdő pályatársat elszóltatá közülünk.

Elválnak tőled, kedves pályatárs, de emlékeidet hiven meg fogjuk őrizni.

Nemes, szilárd jellemű, önfeláldozó munkásságod, meleg kartársi szereteted, melylyel rövid pályafutásod alatt is megáldva voltál; teljesebb tiszteletet és maradandóbb emléket állított szívünkben számodra, mint a rideg márványszobor.

A vigasztalhatatlan ifjú férj, a bánatos édes anyja, szerető testvérek, rokonok, ismerősök, kecsérgő kis tanítványaiddal együtt mi is néma síróval felett állunk, hogy örökre bucsút vegyünk tőled.

Isten veled! Isten hozzád!

Záporként hullanak könyveink s az emlékeket világgá állíthatatlan nemes lelked sok szép vonása! Szeretnénk vissza adni az életnek, hogy jó szíved sugallata szerint boldogítsd tovább a mély gyászba borult családot, szolgálj tovább az ügyet, melynek oly buzgó munkása valál.

„De mind hiába! Pályád véget ére!
Örökre hűvös álm szálal rád.
Szent béke lengjen sírod gyászhelyére,
Nyugassza Isten hű szíved porát!”
Vachott Sándor.

Különfélék.

— **Időjárásunk.** A mi szeszélyes időjárásunk a héten azon kellemes meglepetésben részesített, hogy egészen megnyihült. Az a meglehetősen vastag hóréteg hirtelen felolvadt s a megindult délies légáramlat úgy megnyihlitta a légkört, mint akár májusban. Utóbbi két napon még az éjjeli fagyok is kimaradtak. A gazdaközönség újból hozzá fogott mezei munkájához.

— **Kézdí-Vásárhelyt** az idei őszi vásár — a beállott kedvező idő mellett — rendkívül jól sikerült. Elmondhatjuk, hogy évtizedek óta nem volt annyi ember együtt piacunkon; nemcsak a piac, hanem minden tér és utca árusokkal volt benépesítve s a szabad közlekedés alig volt fenttartható. Mint különös jelenséget kell felemlítenünk, hogy a vásári hírhedt tolvajok ezuttal távolléttükkel tűndölköltek, éppen ezért zsebmetszés nem igen fordult elő. Egy néhány kisebb kaliberű tolvaj hűvösre került s ennyi mindegy, mit a vásári bünkrónika feljegyzett. A forgalom különben a nagyszámú vásáros néppel arányban állt, mindenütt nagy élénkség s nagy kelendőség volt. Különösen a barompiacokon volt nagy forgalom. A vásár két napján behajtott összesen 2517 drb marha, melyből eladott 611 drb.

— **Fillérestéleink** sikerét a sok családi gyász, mely az érdekeltek nagy részét a társas összejöveteltől elvonja, s a hirtelen beköszöntött téli időjárás némileg csökkenteni látszott; az utóbbi estély azonban mindezek dacára csinos volt. Ez uttal a vidék is szépen volt képviselve. A műsor első pontját képezte Nagy Károly ur „A bejáró” című humoros rajza, felolvassa Czirmay Árpád ur által. Az érdekes és tanulságos felolvasást követte Servatius Lenke k. a. által érdekelten és igazi bensőséggel előadott szavalt: „A gyermek bizalma”, Hugo Viktortól, Szász Károly fordításában. Servatius Lenke k. a. eme szavaltát alkalmával bemutatott magasabb előadási rutin-jához csak gratulálhatunk. Végül Földes Szabina k. a. aratott zajos tapsokat népdalaival. A műsor végeztével megkezdődött a táncmulatság, mely a legkedélyesebben folyt az éjjelutáni órákig. A közreműködőknek a jótékony növegyet e helyen is köszönetet mond.

— **Rablógyilkosság.** Vélázító rablógyilkosságról ad hírt a „Székely Nemzet”-nek kovásznai tudósítója. A borzasztó bűntény részletei oly vadállatias kegyetlenségről tesznek tanúságot, a minőket csak a legsötétebb bünkrónikák mutatnak fel. Az iszonyú bűntényről, mely Gyulafalva és vidékelakosságát elképzelhető izgatottságban tartja, így írnak a „Székely Nemzet”-nek: A gyulafalvi Horn-féle

gyártelep egyik alvállalkozója Svoboda János f. hó 21-én délután elküldte nejét, Rösler Máriát, hogy az épülőfélben levő iparvasúthoz munkásokat fogadjon fel Kovásznáról; erre a célra nagyobb pénzösszeget is adott át nejének. A nő költséghimélés céljából gyalog indult utnak Alexander Miklóssal egy rövidebb erdei úton. Így haladtak jó ideig, mikor később hozzájuk csatlakozott egy öreg vasuti munkás, Kafka Mátyás is, szintén a gyulafalvi telepről. Az erdő mélyében utólérte a három utast egy ismeretlen, vézna, rongyos legény, alig 20—21 éves suhanc, kinek egy fejsze lógott a karján. Így érték el négyen a „Köztető” nevű erdőrészbbe, a mely a vadonak legrejtettebb zugá, árkokkal és vízmocsokkal, s a hol csak nagyritkán jár ember. A gyaloguton csak egymás után való sorrendben mehettek s a suhanc úgy intézte a menetet, hogy Alexander, a nagy, erős termetű férfi legelől haladt; utána közvetlenül az ismeretlen legény, kinek háta mögött az asszony s legutolsónak az öreg béna Kafka jött. Alig haladtak ebben a sorrendben 30—40 lépést, mikor a suhanc lekajja karjáról a fejszét s oly erővel sujtotta hátulról fejbe Alexandert, hogy ez azonnal összeesett. Akkor villámsebességgel fordult meg s az öreg Kafkára támadt fejszéjével, kit melbe sujtott úgy, hogy a szerencsétlen ember szintén földre esett. Most a gyilkos Svobodánéra rohant, ki ez alatt rémülten futott meg s egy közellevő bokorban halálsápadtan, remegve húzta össze magát. A gonosztevő rövid idő alatt ráakadt áldozatára s fejszéjével agyba-főbeverte a szegény asszonyt, ki fején tátony több sebtől vérrel borítva rimánkodott a gyilkoshoz kegyelemért. Mikor a szerencsétlen nő a borzasztó fejszecsapások alatt kielehelte lelkét, a gyilkos megfosztotta a nőt összes pénzétől, a mi pár száz forintra mehetett, sőt még ruháitól is. Akkor a hullát a véres gyilkosság színelhelyétől mintegy 200 lépéssnyire egy sűrű bokorkal borított helyre hűzcolta s a nélkül, hogy a másik két áldozatára visszanézett volna, a rablott ruhával és pénzzel gyorsan távozott. Abban a hitben volt, hogy Alexander és Kafka halottak már. Alexander azonban eszméltre tért és elvánszorgott Kovásznára, hol jelentést tett a gyilkosságról. A béna Kafka pedig egy bokorba húzódott s onnan hallgatta végig, hogy könyörög a szegény asszony a gyilkoshoz kegyelemért s élete megváltása fejében hogyan ígér a rettenetes embernek 50—100 frtot, de mindhiába. A kovásznai csendőrség derék őrsvezetője hosszabb érlelyes nyomozás és fáradságos kutatás után végre megtalálta a valódi tettest Kovács Sámuel zabolai illetőségű egyénben, ki eleintén konokul tagadott mindent, de a kit a csendőrmesternek sikerült végre teljes vallomásra bírni. A fentebb leírt részleteket ő maga beszélte el, valamint azt is bevallotta, hogy mint napszámos Gyulafalván dolgozván, tanuja volt, mikor Svoboda a pénzt átadta nejének azzal az utasítással, hogy azon szerezen napszámosokat Kovásznán. A pénz láttára felkelt benne a démon s már akkor elhatározta, hogy meggyilkolja Svobodánét. A gyilkosnál házkutatást is tartottak s ez alkalommal meg is találtak ott hetvenhét forintot; a többi pénzről semmiképen sem akar számot adni. Svobodánét f. hó 24-én boncolták fel, a gyilkos pedig egyelőre a kovásznai járásbírósg börtönében van. A másik két áldozat, Alexander és Kafka, valószínűleg felgyógyul.

— **A sepsiszentgyörgyi „Mikó-kollegium” ügye** került az erd. ref. áll. igazgató tanács közelebbi ülésén tárgyalás alá. A Mikó-kollegium előjárása a Sepsiszentgyörgyi városával a collegium új szárnyának kiépítése iránt kötött egyezséget, a város 50,000 frtos kölcsönére a belügyminiszteri engedélyt, a kölcsön effektuálására vonatkozó pénzügyi ajánlatot, szóval az egész építési-ügy megoldott voltát igazoló összes iratokat felterjesztette, az ig. tanács pedig utasítja tanügyi előadóját, hogy ez örvendetes ténynek a közgyűlésen való bejelentésére készítse el az előterjesztést.

— **A magyar biztosítási üzlet** feletti tanácskozásra egybegyűlt igazgatók választmánya elvi intézkedésekben állapodott meg az üzlet javítása érdekében. Ezek közül a legnevezetesebbek: az utazó ügynökök által való üzletszerzés beszüntetése, a tűzveszélyes helységeken fizetendő biztosítási díj szabályozása, továbbá a díj szabályozása egyes kockázati nemeknél és az általánosbiztosítások helyes technikai alapjának meghatározása, végül a premier-risque biztosítás mellőzése. A részletek kidolgozására albizottságot küldtek ki, mely jelentését ismét a választmány illetőleg a társaságok pleuma elé terjeszti s ekkor majd végleg határoznak. A tárgyalás menete egyebiránt az összes résztvevőknek azon törekvéséről tanuskodott, hogy a társaságok jogosult érdekeit a biztosító közönség érdekeivel teljes összhangba hozzák.

— **A stabil gőzgépezők tanfolyama** az állami közép-ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Nép-színház-utca 8. sz.) november 3-án nyílt meg s december hó végéig tart. A beiratások f. hó 30-án kezdődnek. Tanulókul felvételnak a 18-ik életévüket betöltött, irni, olvasni tudó lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai,

a kik a fűtők és a lokomobil-kezelők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez szükséges irományok: erkölcsi bizonyítvány és munkakönyv, vagy munkabizonyítvány. A tandíj 5 forint.

— **A „Magyar Föld”,** hazánk e legrégebb és legjobb közgazdasági szaklapja, mely újévkor tizenkettedik évfolyamába lép, mióta az új szerkesztő: Kormossy Alfréd tulajdonába ment át, e rövid idő alatt is jelentékeny haladást mutat s minden újabb száma arról tanuskodik, hogy szakértelem, hírlapírói gyakorlottság, mindenre kiterjedő figyelem mellett a lap szerkesztésében a vezérelv a közügy, különösen Magyarország gazdájának érdekeit minden téren szolgálai és előmozdítani. Elap jelenleg másodnaponként jelenik meg (hetenkint 3-szor) de még ez év folyamán napilappá fog átváltoztatni, s mint ilyen, egyedüli és hűzopotló lesz a magyar szakirodalom terén. Tartalma felöleli az összes gazdasági érdekeket, egyes rovataiban a gazdaság minden ágával találkozik az olvasó s hogy a magyar gazdaközönséget teljesen kielégítse, az üzleti és politikai téren előfordult eseményeket szakszerűen adja elő. A „Magyar Föld” előfizetői közt hazánk legelső uradalmainak, gazdászainak és olvasóköreinek neveit találjuk s amint meggyőződni volt alkalmunk, városunkban és megyénkben is tekintélyes számú előfizetői vannak. A „Magyar Föld” előfizetési ára: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt mely ár a lapnak napilappá való átalakulása esetén sem fog felemelkedni, dacára, hogy ez által a lap kiadásai megkétszereződnek. A legmelegebben ajánljuk e kitűnő szaklapot városunk és megyénk gazdaközönségének és olvasóköreinek figyelmébe. Mutatványszámokkal a „Magyar Föld” kiadóhivatala (Budapest, Erzsébet-kört 27. sz.) szívesen szolgál.

Piaczi árak

Kézdí-Vásárhelyt, október 28-án.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint	5 frt 40 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Rozs (tisztá)	„	3 frt 70 kr
Rozs (elegy)	hektóliterenkint	— frt — kr
Arpa (tisztá)	„	3 frt 40 kr
Arpa (elegy)	„	2 frt 80 kr
Zab	„	2 frt 50 kr
Törökbuza	„	4 frt 35 kr
Kása (kölcs)	„	12 frt 40 kr
„ (árpa)	„	16 frt — kr
Borsó	„	4 frt 40 kr
Lencse	„	7 frt — kr
Fuszulyka	„	5 frt — kr
Pityóka (legszebb)	„	1 frt — kr
Marhahus	kilogr.-kint	— frt 32 kr
Disznóhus	„	— frt 48 kr
Juh-hus	„	— frt 28 kr
Szalonna	„	— frt 54 kr
Faggyu (nyers)	„	— frt 23 kr

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1890. október hó 28-án.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	100.60
Magy. papírbárdék 5%	99.10
Magyar vasuti kölcsön	—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III.	110.50
Magyar földterhermentesítőkötvény	—
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	—
Oszták hitelintézet részvény	307.30
Temes-bánati földterherm. kötvény	—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	104.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.35
20 frankos arany	9.06
Német birodalmi márká	55.05
London (2 havi váltókért)	112.20
20 márká arany	11.25

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Fekete, fehér és színes selyem damasztok
1 forint 40 krtól 7 forint 75 krig. (18-féle minőségben is) küld, portó- és vámmentesen
G. Henneberg gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelyt.